

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.051/2022/5.

A felperes:

felperes Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Balogh B. Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Balogh B. Gábor ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

alperes Bt. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Udvardi Ildikó ügyvéd (címe)

A per tárgya:

Kölcsön visszafizetése

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Gyulai Törvényszék 5.G.20.125/2021/10.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes, 5.G.20.125/2021/16.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 500 000 (ötszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A tényállás

[1] Néhai személy 1 neve mind a felperesi, mind az alperesi gazdasági társaságban azok alapításától kezdődően tag és vezető tisztségviselő volt, 2010. március 3-án azonban végintézkedés hátrahagyása nélkül elhunyt. Halálát követően a felperesi társaság irányítása az első házasságából született gyermekei (személy 2 neve és személy 3 neve), míg az alperesi társaság az özvegye (személy 4 neve) irányítása alá került.

[2] Évekkel korábban, a még Néhai személy 1 neve által képviselt felperesi és alperesi társaságok írásban nem rögzített kölcsönszerződéseket kötöttek egymással; ezek szerint a felperes banki átutalás, illetve alperes bankszámlájára történő készpénz befizetések útján a következő összegeket nyújtotta az alperesnek:

- 2003. május 15-én 1 700 000 forintot banki átutalással, kölcsön jogcím feltüntetése mellett (F/3 melléklet),
- 2003. június 10-én 1 850 000 forintot banki átutalással, kölcsön jogcím feltüntetése mellett (F/4 melléklet),
- 2003. június 25-én 600 000 forintot banki átutalással, kölcsön jogcím feltüntetése mellett (F/5 melléklet),
- 2003. július 9-én 1 500 000 forintot banki átutalással, kölcsön jogcím feltüntetése mellett (F/6 melléklet),

- 2003.július 31-én 3 000 000 forintot banki átutalással, kölcsön jogcím feltüntetése mellett (F/7 melléklet),

- 2004. október 19-én 20 000 000 forintot banki átutalással útján (F/8 melléklet). Ezt a felperes – a pénzügyi intézet neve kötött folyószámla hitelszerződés alapján – a saját hitelkerete terhére nyújtotta az alperesnek kölcsön jogcímén.

[3] Az így átutalt kölcsönök összege együttesen 28 650 000 forintot tett ki.

[4] Egy 2002. augusztus 23-án, korábban teljesített 5 500 000 forintos összeg személy 3 neve nevében történt befizetés útján került az alperes számlájára.

[5] Az alperes a kölcsönöket a 2005. és 2010. március 31. közötti időszakban, 4512 számú főkönyvi számlán, „felperes Kft-től kölcsön” megnevezéssel folyamatosan nyilvántartotta, 2010. március 31-én a kölcsönök összegét 31 535 000 forint összegben szerepeltette a könyvelésében.

[6] Az alperes az éves beszámolóit részeként közzétett mérlegeiben nyilvántartotta és jelenleg is folyamatosan nyilvántartja, illetve a mérleg kiegészítő mellékletekben külön nevesítette a felperessel szembeni tartozását. Az alperes beszámolóinak a 2014. és 2015. évi, illetve 2016. évi mérleg kiegészítő mellékleteiben, a felperestől kapott kölcsönök együttes összegét 30 034 750 forintban, a tagi betétet 45 550 000 forintban, míg a felperestől kapott hitelt 10 000 forintban tartja nyilván.

[7] személy 5 neve, személy 4 neve és személy 6 neve az alperes képviselőjében 2011. április 30-án aláírtak egy „Speciális fejezet” megjelölésű okiratot. Eszerint az alperes könyvelését 2010 júniusától végző B... Kft. a könyvelési anyag átvételekor tapasztalta, hogy a felperessel szemben 2009. december 31-én 31 535 000 forint tartozás áll fenn. Kérte az ügyvezetést, hogy az alapul fekvő szerződéseket bocsássa rendelkezésre, ám ez 566 000 forintot meghaladóan nem történt meg. Az előző időszakok kölcsönszerződéseiről írásban nem voltak fellelhetők. A kapcsolt vállalkozások közötti piaci transzferár alkalmazásáról tájékoztatták a kapcsolt vállalkozás ügyvezetőjét, személy 2 neve a korrekciós tényező alkalmazásával összefüggésben, és utaltak a Tao. (társasági adó) tv. adóalap-módosításra vonatkozó rendelkezésére. Erre személy 2 neve felperes nevében írásban úgy nyilatkozott, hogy nem alkalmazott korrekciós tényezőt, és nem is kíván 2010-re ilyet alkalmazni. Ezt az okiratot személy 2 neve és személy 3 neve írta alá, és nyilatkoztak arról is, hogy a könyvelőiroda tájékoztatását tudomásul vették, azzal, hogy a felperes Kft. (felperes) 31 535 000 forint összegű követelést tart nyilván az alperessel szemben.

[8] Az alperes 2019. évi beszámolójában a hosszú lejáratú kötelezettségeket – amelyben a felperes által nyújtott kölcsön is szerepel – 75 550 000 forintban tartott nyilván, nagyságrendileg a 2016-os adatoknak megfelelően.

[9] Az alperes 2011. június 2-án kelt, a felpereshez intézett írásbeli nyilatkozatában azt közölte, hogy a felperesi követelés összege és az alperes által

nyilvántartott tartozás összege nem egyezik, másrészt „a Kft. a Bt. részére a kölcsönt 40 évre nyújtotta, ez a visszafizetés várható időpontja is”.

[10] A felperes képviselőjében dr. ügyvéd neve ügyvéd 2014. március 10. napján kelt levelében felszólította az alperest, hogy összesen 31 545 000 forint kölcsönt és annak kamatát egyösszegben fizesse meg a felperesnek.

[11] Az alperes 2014. március 26-án kelt válaszában úgy nyilatkozott, hogy Néhai személy 1 neve – a alperes Bt.-ben tulajdonostársa – személy 5 nevelal úgy egyezett meg, hogy kölcsönök visszafizetésének a határideje 40 év, ami még nem járt le, ezért a követelés időelőtti, a határozott idejű szerződés felmondásának pedig nincs helye. Emellett a kölcsönadók és az alperes abban állapodtak meg, hogy a kölcsön kamatmentes. Külön megemlítette, hogy a tartozás összegét már korábban is vitatta.

[12] A felperes 2019. augusztus 14-én, majd 2020. április 15-én újból felszólította az alperest a kölcsön visszafizetésére, de ezek a felszólítások ugyancsak eredménytelenek maradtak.

[13] Az alperes 2020. május 15-én kelt válaszában közölte, kölcsönszerződések nincsenek a birtokában, és okirati bizonyíték hiányában elzárkózott a fizetés elől, valamint kilátásba helyezte, hogy egy esetleges ellene indítandó perben viszontkeresettel fogja kérni a szerződések semmisségének megállapítását.

[14] A felperes új jogi képviselője útján 2021. február 17-i keltezésű levelével a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta, és egyösszegű fizetésre szólította fel az alperest.

A felperes keresete és az alperesi ellenkérelem

[15] A felperes eshetőleg keresethalmazatot előterjesztve kérte:

elsődlegesen kötelezze a bíróság az alperest 30 034 750 forint kölcsön, és annak 2017. augusztus 20-ától az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 301/A. § (1)-(3) bekezdései szerint számított késedelmi kamata, valamint a felperes perköltségének megfizetésére. A másodlagos kereset szerint a felperes, mint hitelező és az alperes, mint adós között létrejött határozott idejű kölcsönszerződések azonnali hatályú felmondása alapján kötelezze a bíróság alperest 30 034 750 forint kölcsön, és annak 2021. március 18-ától a fentiek szerint számított késedelmi kamata, valamint a felperes perköltségének megfizetésére; harmadlagosan, amennyiben a kölcsönügylet létrejött nem állapítható meg, jogalap nélküli gazdagodás jogcímén kérte az alperes marasztalását a fenti összegben.

[16] A kereset jogalapjaként a 2013. évi LXXVII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján még alkalmazandó 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 4. § (1) bekezdését; a 198. § (1) bekezdését; a 201. § (1) bekezdését; a rPtk. 205. § (1)-(2) bekezdését; a rPtk. 232. § (1) és (3)

bekezdését; a rPtk. 301/A. § (1)-(3) bekezdését jelölte meg. A másodlagos kereseti kérelem tekintetében hivatkozott a rPtk. 525. § (1) bekezdés b), d), e) pontra, míg a harmadlagos kereseti kérelem tekintetében a rPtk. 361. § (1) bekezdésére.

[17] A felperes jogi érvelése szerint a kölcsönszerződés nem igényel alakiságot és mivel konszenzuális-szerződés, ezért a kölcsönzött összeg átadása már a teljesítés részének tekintendő. Az átadás megtörténtét a bankszámlakivonatok, a jogcímet az alperes nyilatkozatai, beszámolóí és könyvelése alátámasztja. Felhívta a figyelmet, az alperes a pert megelőzően úgy nyilatkozott, hogy a felek negyvenéves visszafizetési határidőben állapotok meg, azaz elismerte az alperes, hogy a kölcsönszerződés létrejött. Az alperes a követelést a saját könyvelésében folyamatosan nyilvántartotta, csak összegszerű eltérésre hivatkozott. A felperes ezért a követelése összegét az alperes nyilvántartásával egyezően határozza meg.

[18] A periratokhoz csatolt „Speciális fejezet” című alperesi okirat a felperes szerint azt bizonyítja, hogy az alperes a kölcsönöket nyilvántartotta az okirat keletkezésekor is; továbbá, hogy a könyvelés a szerződések írásba foglalásáról nem volt meggyőződve; ezért hívták fel a felperest a Tao. tv. 18. §-a értelmében alkalmazott korrekciós tétel közlésére. Ebből a felperes szerint az következik, hogy az alperes a nyilvántartott kölcsönöket nem vitatta, azokat kamatmentesnek tekintette, ellenkező esetben a korrekciós tétel közlésére nem hívta volna fel őt.

[19] Felperesi álláspont szerint az alperes a tartozást a keresetlevélhez csatolt, 2011. június 2-án és 2014. március 26-án kelt (F/20. és F/22. számú) okiratokkal elismerte, ugyanígy tartozáselismerést tartalmaz a 2011. május 18-i taggyűlési jegyzőkönyv is.

[20] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Részben vitatta, illetve kiegészítette a felperes által előadott tényállást, azzal, hogy a peres felek képviselői 2011. április 30-án aláírtak egy Speciális fejezet című okiratot, ezáltal a felperes képviselői tudomásul vették a könyvelő tájékoztatását. Véleménye szerint azzal, hogy a felperes részéről is aláírták a Speciális fejezet című okiratot, kifejezésre juttatták, egyetértének azzal a megállapítással, hogy nem készültek írásbeli kölcsönszerződések.

[21] Az alperes szerint kölcsönszerződések, szóban és ráutaló magatartással sem jöttek létre. Jogi személyek között egyébként is csak írásbeli szerződéssel jöhetett volna létre kölcsönszerződés, mert a számviteli törvény 4. §-a megköveteli a pénzügyi tranzakciók nyomon követhetőségét. Emellett akár szóban, akár ráutaló magatartással jött volna létre a szerződés, arról taggyűlésen kellett volna dönteni.

[22] Utóbb alperes felhívta a közelebbről meg nem jelölt "régi Gt." 20. § (2) bekezdését, a 25. § (2) bekezdését és a 89. § (2) bekezdését, továbbra is a taggyűlési határozatra, mint a szerződés létrejöttének a feltételére hivatkozva, valamint az "Új Ptk." 3:109. §-át, 3:91. §-át és 3:188. §-át, előadva, hogy mindkét társaság cégjegyzésre jogosult képviselője személy 3 neve volt, ezért a szerződések még létrejöttük esetén is semmisek, mert jóerkölcsbe ütköznek.

[23] Ha a szerződések létrejöttek és érvényesek, akkor sem állnak fenn a felmondásnak a Ptk. 525. §-ában írt feltételei, mert a kölcsön fedezetét az alperes nem vonta el.

[24] Felperes a jóerkölcsbe ütközésre vonatkozó érvénytelenségi kifogás kapcsán előadta, az alperesnek nincs jogállítása, vagy tényállításhoz kapcsolódó jogi indokolása, és a számviteli törvénybe ütközés, mint semmisségi ok sem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[26] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 28 650 000 forintot, valamint ennek 2017. augusztus 20-tól a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 1 425 000 forint perköltséget, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Ítélete jogi indokolásában elsődlegesen a perbeli jogvita elbírálására irányadó 1959. évi Ptk. 198. § (1) bekezdés, 216. § (1) bekezdés, valamint 523. § (1) bekezdés rendelkezéseit ismertette. Helyesnek minősítette azon felperesi hivatkozást, mely szerint a kölcsönszerződés nem igényel írásbeli alakot és felek megállapodása alapján az létrejön. Az alperes által megjelölt jogszabályhelyek közül a régi Gt. 20. § (2) bekezdés, valamint 25. § (2) bekezdés rendelkezéseit, továbbá a 89. §-t nem találta a perbeli jogvitára nézve alkalmazhatónak. A semmisségi kifogást illetően megállapította, a számvitelről szóló 2000. évi C. tv. 4. §-a nem tartalmaz rendelkezést a beszámolóképzés alapjául szolgáló valamely szerződés kötelező alakiságáról. Az, hogy a mérleget az adott gazdasági társaság milyen alapadatok, okiratok, bizonylatok alapján készíti el, kizárólag a saját érdek- és felelősségi körébe tartozik. Megjegyezte, a számviteli törvény szabályainak esetleges megsértése sem vezetne semmisséghez, mert más jogági jogszabályba ütközésre csak akkor alapítható semmisségi kifogás, ha az adott jogszabály ehhez kifejezetten ilyen jogkövetkezményt fűz.

[27] Irrelevánsnak minősítette az alperes új Ptk.-ra vonatkozó hivatkozásait, mivel a jogvita elbírálására még az 1959. évi Ptk.-t kell alkalmazni, figyelemmel a jogviszony keletkezésének időpontjára.

[28] Nem találta a bíróság érvénytelennek a szerződést jóerkölcsbe ütközés miatt sem, az alperes e védekezéséhez nem rendelt részletesebb jogi érvelést, önmagában az, hogy a szerződő felek törvényes képviselői azonosak voltak, többlettényállás hiányában nem minősül társadalmi rendeltetéssel ellentétes, közzelfogással szemben álló joggyakorlásnak. A bíróság megjegyezte, nem lehet egyszerre jogszabályba és jóerkölcsbe ütköző egy jogviszony, mivel a jogszabályba ütközés megelőzi a másik semmisségi okot.

[29] Nem befolyásolja a szerződés létrejöttét, érvényességét az sem, hogy a felek nem kötöttek ki teljesítési határidőt és ügyleti kamatot. A kölcsön átadásának megtörténtét kétségbe vonó, illetve – másodlagosan – visszafizetést állító alperesi védekezéseket sem találta megalapozottnak a bíróság, a felperes által csatolt bankszámlakivonatokat ugyanis hitelt érdemlően igazolják a kölcsön jogcím megjelölés mellett azt, hogy a felperes a kölcsönszerződést átutalásokkal teljesítette. Ez alól kivétel a 2002. augusztus 23-i teljesítés, ugyanis az 5 500 000 forintos befizetés az alperes jogelődje javára személy 3 neve

magánszemély részéről történt. A felperesi kft. csak ezt követően alakult meg, 2002 őszén, arra pedig nincs peradat, hogy személy 3 neve 5 500 000 forint összegű kölcsön követelésére miként vált volna felperes jogosulttá. A bíróság anyagi pervezetés keretében erre felhívta a felperes figyelmét, de további tényállítás, bizonyítás e körben nem történt, ezért 5 500 000 forint összeg erejéig a felperesi keresetet a bíróság nem találta megalapozottnak, és erre nézve elutasító ítéleti rendelkezést hozott. A további kölcsönösszegek tekintetében azonban azösszezszerűség és a jogalap bizonyítottságát állapította meg.

[30] A kölcsön visszafizetésével kapcsolatos alperesi állítás nem volt teljes körű, az ahhoz kapcsolódó bizonyítási indítvány nem pótolhatta a tényállítást. Az alperesnek közölnie kellett volna, hogy mikor, kinek, milyen módon teljesített, és ehhez kapcsolódó bizonylatokat kellett volna csatolnia. A felperesi bankszámlakivonatok beszerzésére irányuló általánosságban tett bizonyítási indítványt a bíróság nem találta elfogadhatónak. Ezzel szemben figyelembe vette alperes törvényes képviselőjének 2011. június 2-i írásbeli nyilatkozatát, melyben elismerte a kölcsönnyújtást. Az alperes a további felperesi felszólításokra sem vitatta a tartozás fennállásának tényét, hanem időelőttiséggel védekezett, illetve a követelés összegének pontosságát vonta kétségbe. Az, hogy a felperesi üzletvezetés nem bocsátotta a könyvelő rendelkezésére az alapszerződéseket, nem jelenti azt, hogy jogról való lemondás történt volna vagy a követelés ezáltal megszűnt volna.

[31] A teljesítési határidőben való megállapodás kérdését illetően a bíróság azt hangsúlyozta, hogy ennek bizonyítottsága hiányában a szerződést határozatlan idejűnek kell tekinteni, mely egyoldalú nyilatkozattal a Ptk. 526. § (1) bekezdés alapján felmondható volt. Ennek megtörténtét a 2014. március 10-i alpereshez intézett felperesi jogi képviselői nyilatkozat támasztja alá. A határozatlan időre kötött kölcsönszerződés felperesi felmondással történő megszüntetése folytán a követelés egyösszegben lejárttá vált, és az alperesnek a kapott kölcsönt késedelmi kamattal együtt kell visszafizetnie.

Az alperes fellebbezése és a felperes fellebbezési ellenkérelme

[32] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését indítványozta. Jogi érvelésében kiemelten hangsúlyozta, az ítélet helytelensége abban áll, hogy megállapította a teljesítési határidő és kamat kikötés hiánya nem befolyásolja a szerződés létrejöttét, illetve érvényességét. Kérte figyelembe venni, hogy a felperes maga is részletes nyilatkozatot tett a kölcsönnyújtás céljáról, mely egy ingatlanfejlesztés finanszírozására irányult. A felperes a kölcsönnyújtás céljából következtetett vissza a kölcsön visszafizetésének idejére. Ez azt jelzi, ő maga sem volt tisztában azzal, hogy a kölcsönszerződés határozott vagy határozatlan időre jött létre. Utóbbi esetben a szerződés felmondására nincs jogi lehetőség.

[33] Az alperes fellebbezésében továbbra is vitatta a kölcsön felperes által állított célját. Sérelmezte, hogy az elsőfokon előadott érvelésére vonatkozóan a bíróság ítéletében nem tért ki. Megjegyezte, amennyiben a szerződéskötés céljának felperesi indokolása nem megalapozott, akkor az ebből következő teljesítési határidő sem vehető figyelembe.

[34] Az új Pp. 202. § (2) bekezdés rendelkezésére hivatkozva állította, hogy a 2022. március 21. napján kelt beadványa hatályos, az abban előadottakat továbbra is kérte figyelembe venni. Ezzel szemben utalt a keresetlevél tartalmi hiányosságaira, és kiemelten idézte erre nézve a Pp. Kommentár ehhez kapcsolódó elvárásait.

[35] A szerződés létrejöttének alaki feltételeit illetően továbbra is szükségszerűnek tartotta, hogy a pénzkövetelést tartalmazó jogügyletek létrejötte során, azokról felperesnek taggyűlés összehívásával taggyűlési határozat formájában kellett volna döntenie. Jelezte, a per során az 1997. évi Gt. szabályaira hivatkozott, melyek közül helyesen a 150. § (2) bekezdés j) pontot kérte figyelembe venni. Ennek kiterjesztő értelmezése útján a taggyűlési határozathozatalra akkor is fennáll a kötelezettség, ha az adott társaság nem saját tagjával, ügyvezetőjével, hanem egy olyan társasággal köt szerződést, melynek vezető tisztségviselője egyező a társaságéval. A taggyűlési határozatok meghozatalának hiányában, jogszabályba ütközés folytán a kölcsönszerződések semmissége fennáll.

[36] Másodlagosan – eljárási szabálysértésre hivatkozással – azért kért hatályon kívül helyezést, mivel az elsőfokú bíróság az eljárás felfüggesztése iránti indítványát elutasította azon indokolással, hogy valójában egyesítés iránti indítványt lehetett volna előterjeszteni, megjegyezve, hogy az az indítvány is elutasításra került volna. Ehhez kapcsolódóan kérte, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése esetén kerüljön sor a Gyulai Törvényszék előtt folyó 14.P.20.100/2021. számú peres eljárással történő egyesítésre.

[37] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Az alperesi fellebbezés kapcsán felhívta a figyelmet, hogy az elsőfokú bíróság nemcsak a bankszámlakivonatok tartalmára alapította a felek közötti jogviszony létrejöttével kapcsolatos álláspontját, hanem az ítélet [53] és [56] bekezdéseiben részletesen megjelölt további bizonyítékokat is szem előtt tartva hozta meg a döntését. Felperesi álláspont szerint a perben nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a kölcsönszerződést írásba kellett volna foglalni, az szóbeli megállapodás útján is létrejöhetett és ezt kell alapul venni a felek jogviszonyának megítélése során. Annak tartalmát a felek úgy állapították meg, hogy teljesítési határidőben egyedileg nem állapodtak meg, ez a határozatlan időre szóló időbeli hatályt mutatja. Ez a jogkövetkeztetés a helytálló és megfelel az irányadó ítélkezési gyakorlatnak. A szerződéskötés céljának fellebbezési hivatkozásait illetően felperes megjegyezte, az nem hat ki a teljesítési határidő kérdésére, az alperes e fellebbezési állításai nem helytállóak, ellentmondásosak. A taggyűlés kizárólagos hatáskörével kapcsolatos fellebbezést a Pp. 373. § (1) bekezdés alapján kérte figyelmen kívül hagyni, az alperes a perben pontatlanul jelölte meg a jogszabályi hivatkozást, egyebekben pedig a régi Gt. 150. § kiterjesztő értelmezésére tett előadása értelmezhetetlen és alaptalan.

Az ítéltábla döntésének indokai

[38] A fellebbezés nem alapos.

[39] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés Pp. 371. § (1) és (2)

bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[40] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte a keresetlevél Pp. 170. § (2) bekezdés a) pontjába ütközését állítva.

Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta a Pp. 371. § (1) bekezdés b) pont alkalmazásával, mivel álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el, amikor a jelen pert hivatalból nem egyesítette a Gyulai Törvényszék előtt folyamatban levő 14.P.20.100/2021. számú peres ügygel. Külön sérelmezte az eljárás felfüggesztése iránti kérelme elutasítását.

[41] A Pp. 383. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság – ha az ítélet hatályon kívül helyezésére e törvény szerint nincs szükség – az ügy érdemében dönt. Az idézett eljárási szabályra figyelemmel az ítéltábla először a hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelmet vizsgálta meg abból a szempontból, hogy az ott hivatkozottak valóban lényeges eljárási szabálysértésnek minősülnek-e.

[42] Alperes fellebbezésében külön kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság hatálytalannak tekintette a 2022. március 21. napján benyújtott eljárás felfüggesztése iránti kérelmét.

[43] Az alperes fellebbezési hivatkozásával ellentétben az elsőfokú bíróság az alperes tárgyaláson megismételt kérelmére figyelemmel alakszerű végzéssel (10. számú jegyzőkönyv 3. oldal) szabályszerűen, érdemben bírálta el az eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmet [Pp. 123. § (2) bekezdés]. A Pp. 128. § (5) bekezdés rendelkezéséből következik, hogy a felfüggesztés iránti indítványt elutasító végzés ellen nincs helye fellebbezésnek, az abban foglalt indokokat az érdemi határozat elleni fellebbezésében támadhatta az azt sérelmező alperes. A végzés indokolásában kifejtettekkel az ítéltábla azonban egyetértett, az eljárás felfüggesztésének törvényben megjelölt feltételei nem álltak fenn, ezért helyesen döntött a kérelem elutasításáról az elsőfokú bíróság. Az eljárás felfüggesztéséhez célszerűségi szempontok nem szolgálhatnak, a bíróságnak elsősorban az előtte folyamatban lévő eljárás időszerű lefolytatására kell ügyelnie (BDT2001. 486 számú eseti döntés).

[44] Az alperes eljárási hibaként rótta fel azt is, hogy az elsőfokú bíróság mulasztott, amikor az eljárás felfüggesztése iránti indítványának elutasítása során szóban úgy fogalmazott, álláspontja szerint a felfüggesztés helyett az egyesítés iránti indítvány célravezetőbb lett volna, azonban azt az indítványt is elutasította volna, mivel az egyesítést sem tartotta indokoltnak.

[45] A Pp. 117. § (2) bekezdése szerint a bíróság együttes tárgyalás és eldöntés érdekében – külön kérelem hiányában is – elrendelheti az előtte folyamatban lévő olyan perek egyesítését, amelynek tárgya egymással összefügg és amelyekben a perfelvételt lezáró végzés

meghozatalára még nem került sor. A (4) bekezdés 1. fordulata értelmében a felek *közösen* előterjesztett kérelmére a bíróság – ha annak e § szerinti feltételei fennállnak – a pereket egyesíti.

[46] A Pp. előbbi rendelkezései eltérően szabályozzák a bíróság által hivatalból elrendelt egyesítés, vagy a felek kérelmére elrendelt egyesítés eseteit. Egyik lényeges különbség, hogy a bíróság a felek közös kérelmére köteles elrendelni az ügyek egyesítését, ha az egyéb törvényi feltételek is fennállnak. Ilyen közös kérelmet azonban jelen ügyben a felek nem terjesztettek elő és alperes sem hivatkozott erre fellebbezésében. A bíróság hivatalból nem köteles az ügyek egyesítésére, a Pp. idézett 117. § (2) bekezdése is úgy rendelkezik, hogy *elrendelheti* az ügyek egyesítését, amennyiben azok tárgya egymással összefügg és a perfelvételt lezáró végzés meghozatalára még egyik esetben sem került sor. Ekkor sem köteles tehát a bíróság egyesíteni a pereket, hogy ha azt egyéb okból nem tartja célszerűnek, pl. mert szükségtelenül meghosszabbítaná az eljárást vagy eltérő bizonyítási eljárások foganatosítása merülne fel az egyes ügyekben.

[47] Az ügyek egyesítése hivatalból tehát nem volt kötelező a bíróság részére, az ítéltábla álláspontja szerint nem követett el eljárási mulasztást az elsőfokú bíróság, amikor a peres felek részére tárgyaláson szóban történt tájékoztatása szerint nem látta indokoltnak, célszerűnek a peres felek között párhuzamosan folyó ügy egyesítését a jelen peres eljárással. Az előbbiek folytán tehát az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést, amikor mellőzte az egyesítést, az alperes ez okból indítványozott hatályon kívül helyezés iránti kérelme alaptalan. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az egyesítés elmaradása ellenére az alperes által megjelölt másik per időközben elsőfokon már befejeződött, alperesi fellebbezés folytán az is felterjesztésre került az ítéltáblához, másodfokú elbírálására időszerűen sor fog kerülni. Ez is azt mutatja, célszerűségi szempont nem szólt az egyesítés mellett.

[48] Az alperes elsődleges fellebbezési kérelmében arra figyelemmel kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, hogy a kereseti kérelem álláspontja szerint a Pp. 170. § (2) bekezdés a) pontjába ütközik. Ezt észlelve már az elsőfokú bíróságnak vissza kellett volna utasítania a keresetlevelet.

[49] A Pp. 170. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a keresetlevél érdemi részében fel kell tüntetni a bíróság döntésére irányuló határozott kereseti kérelmet. Amennyiben a keresetlevél nem tartalmazza a Pp. 170. §-ában, illetve törvényben előírt egyéb kötelező tartalmi elemeket, alaki kellékeket, illetve a felperes nem csatolta a keresetlevélhez a Pp. 171. §-ában, illetve törvényben előírt egyéb kötelező mellékleteket, és azokat hiánypótlási felhívás ellenére sem pótolja, a Pp. 176. § (2) bekezdés e) pontjára figyelemmel a bíróság visszautasítja a keresetlevelet.

A Pp. 379. §-a szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel – teljes egészében vagy abban a részében, amelyre a megszüntetés oka fennáll – hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti, ha a 240. § (1) bekezdése vagy a 241. § (1) bekezdése szerinti ok az elsőfokú- vagy a másodfokú eljárásban fennáll. Ha az eljárás megszüntetésének alapjául szolgáló hiány pótolható vagy az eljárás jóváhagyásával orvosolható, a felet erre az eljárás megszüntetése előtt – megfelelő határidő tűzésével – fel kell hívni.

A Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bíróság az eljárást – a g) pont szerinti kivétellel, annak bármelyik szakaszában – hivatalból megszünteti, ha a keresetlevelet már a 176. § (1) bekezdés a)-i) pontja, és a 176. § (2) bekezdés a)-c) pontja alapján vissza kellett volna utasítani.

[50] Az előbbiekből az következik, hogy a keresetlevél alperesi fellebbezésben állított Pp. 170. § (2) bekezdés a) pontja szerinti hiánya adott esetben az elsőfokú eljárásban a keresetlevél visszautasításához vezethet, utóbb azonban a Pp. 379. § szerinti megszüntetési okként már nem szolgálhat, mivel a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja csak a Pp. 176. § (1) bekezdés a)-i) pontjait említi, melyekbe az alperes által hivatkozott petitum-hiányosság, mint visszautasítási ok nem tartozik bele.

[51] Az alperes fellebbezése 2. oldalán az új Pp. kommentárját idézve megjelölte, hogy a keresetlevélnek milyen tartalmi kellékekkel kell rendelkeznie. Nem indokolta azonban, hogy álláspontja szerint ezen feltételek közül konkrétan melyiknek, és miért nem felel meg a felperes által előterjesztett kereseti kérelem. A pontatlan eljárási kifogással ellentétben az ítéltábla álláspontja az, hogy a felperes kereseti kérelme kellően pontos volt, az a törvényben előírt szükséges tartalmi és formai kellékekkel rendelkezett. Az eshetőleges tárgyi keresethalmazatban előterjesztett kérelmek mindegyike pontosan meghatározott tökeösszegben és annak késedelmi kamatában történő alperesi marasztalására irányultak, a keresetek ugyanabból a jogviszonyból eredtek, és csak a jogalapi megjelölések miatt különböztek. Erre a Pp. lehetőséget enged, ez okból eljárási hiba nem történt a keresetlevél előterjesztésekor [Pp. 173. § (2) bekezdés a) pont]. Nem történt tehát utóbb megszüntetésre okot adó eljárási mulasztás az elsőfokú bíróság részéről a kereseti kérelem értelmezése kapcsán.

[52] Az alperes fellebbezésében a perbeli jogvita érdemi megítélését illetően azt kérte figyelembe venni, hogy a felperes elsődleges kereseti kérelmében a perbeli kölcsön célhoz-kötöttségét jelölte meg és erre figyelemmel azt határozott időtartamúnak minősítette. Alperes perbeli álláspontja szerint a kölcsönszerződés létrejöttekor nem történt meg a kölcsön céljának a meghatározása és a kölcsön visszafizetésének határideje sem lett megállapítva. Utalt arra, hogy határozott időtartamú kölcsön esetén a felperes nem mondhatta volna fel a kölcsönszerződést az általa hivatkozottakra figyelemmel. Kifogásolta, hogy a kölcsön nyújtásának céljára bizonyítási indítványt terjesztett elő, melyet indokolatlanul mellőzött az elsőfokú bíróság és felperesi állásponttal szemben a jogviszonyt határozatlan időtartamúnak átminősítette.

[53] Az elsőfokú bíróság ítéletéből egyértelműen megállapítható, hogy a törvényszék a perbeli kölcsönszerződést határozatlan időre kötöttnek tekintette, mivel a felperes állítását a kölcsön határozott idejét tekintve az alperes vitatta, ugyanakkor a határozott időtartam alátámasztására felperes bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, bizonyítékot nem csatolt, elismerve, hogy a kölcsönnyújtás pontos feltételei utólag már nem állapíthatók meg, mert a szerződést kötő személy 3 neve időközben elhalálozott. Mindezek alapján az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság okszerűen mérlegelve a tényállást, helyesen állapította meg, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés határozatlan idejű. A szabad bizonyíték-mérlegelés szabályára tekintettel [Pp. 279. § (1) bekezdés] a peradatok egybevetett értékelése eredményeként a bíróság eltérhetett a felperesi tényállítástól a jogviszony időbeli hatályát illetően. Erre figyelemmel helyesen mellőzte a kölcsönnyújtás felperes által megjelölt

céljának megalapozatlanságát alátámasztandóan alperes által előterjesztett bizonyítási eljárás lefolytatását is. Másként fogalmazva; mivel az elsőfokú bíróság a kölcsönt határozatlan idejűnek tekintette, szükségtelen volt – a felmondhatóság szempontjából – annak bizonyítása, hogy a kölcsönt a felperes a ingatlan címe alatti ingatlan felépítéséhez szolgáltatta-e.

[54] A Ptk. 523. § (1) bekezdés által szabályozott kölcsönszerződés, mint alapjogviszony – külön szerződési kötés hiányában – határozatlan időre szól és a meghatározott célra fordítási kötelezettség is egyedi megállapodást igényel. Ezek bizonyítottságának hiányában a perbeli kölcsönügyletet helytállóan minősítette az elsőfokú bíróság szabad felhasználású, határozatlan időre kötött kölcsönszerződésnek. A Ptk. 526. § (1) bekezdés alapján határozatlan időre kötött kölcsönszerződés 15 napi felmondással szüntethető meg, a hitelezőnek a kölcsönösszegre vonatkozó visszakövetelési joga a felmondás esetén a felmondási idő elteltével nyílik meg [Ptk. 526. § (2) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság helyesen mérlegelte a perbeli bizonyítékokat a tekintetben, hogy az alakiságot nem igénylő felmondásra irányuló felperesi akaratot dr. ügyvéd neve 2014. március 10-én kelt, alpereshez megérkezett, hatályosan közölt levele tükrözi. A jogviszony felmondására irányuló felperesi szándékot az alperes is észlelte, és a 2014. március 26-i keltezésű írásbeli válaszában a felmondás törvényi akadályára hivatkozott. Ez egyértelműen arra utal, hogy maga az alperes is felmondásként kezelte az ügyvédi felszólítást és azt azzal kívánta visszautasítani, hogy az ügylet határozott időtartamára, és céljára hivatkozott. Utóbb a perben ennek bizonyítására már egyik fél részéről sem volt mód. Nehai személy 1 neve halála miatt, így a határozatlan időre kötött kölcsönszerződés 2014. márciusi felmondása nyomán a felperesi hitelezőnek a kölcsönösszegre vonatkozó visszakövetelési joga a Ptk. 526. § (2) bekezdés szerinti határidő elteltével megnyílt. Ez együtt jár a Ptk. 298. § a) pont, valamint 301. § a) pontjára tekintettel a Ptk. 301. § (1) bekezdés szerinti késedelmi kamatfizetési kötelezettség beálltával. A felperes ehhez képest későbbi időpontú – alperes számára kedvezőbb – késedelmi kamat kezdő időpontot jelölt meg, melyhez joga van, így helytállóan marasztalta az elsőfokú bíróság 2017. augusztus 20-i kezdő időponttal késedelmi kamatfizetésben is az alperest.

[55] Az alperes fellebbezésében továbbra is hivatkozott arra, hogy a perbeli kölcsönszerződés jogszabályban előírt alaki feltételei nem állnak fenn, mert annak megkötéséhez az alperesi taggyűlés nem járult hozzá, illetve a hozzájárulás nem került írásba foglalásra. Pontosítva utalt a perben még alkalmazandó 1997. évi CXLIV. tv. (korábbi Gt.) 150. § (2) bekezdés j) pontjára. Nem vitatta, hogy a kölcsönszerződéseket személy 3 neve nem személy szerint saját magával kötötte, hanem az ügyvezetése alatt álló gazdasági szervezetek között jött létre a kölcsönjogviszony, azonban a Gyulai Törvényszék 14.P.20.100/2021. szám alatti eljárásban megtartott tárgyalásról készült jegyzőkönyvre hivatkozással kiterjesztően kérte értelmezni az erre vonatkozó jogszabályt, így a perbeli szerződések megkötéséhez az alperesi taggyűlés szabályszerű, írásbeli hozzájárulásához lett volna szükség és a szerződéseket emiatt is írásban kellett volna megkötni.

[56] E körben az ítéltábla osztja az elsőfokú bíróság álláspontját: helyesen mutatott rá a törvényszék arra, hogy a korábbi Gt.-ben meghatározott feltételektől eltérően személy 3 neve, mint ügyvezető két gazdasági társaság, a felperes és alperes törvényes képviselőjeként eljárva kötötte meg a jogügyletet, melynek létrejöttéhez nem volt szükséges a korábbi Gt. 150. § (2) bekezdés j) pontja szerinti taggyűlési hozzájárulás. Ugyancsak nem volt szükség a kölcsönügylet írásba foglalására sem – ellenkező jogszabályi előírás hiányában a taggyűlés határozatok könyvében vagy a taggyűlési jegyzőkönyvben rögzített hozzájárulása nélkül is megköthető volt a kölcsönszerződés – ezért szóbeli megállapodás alapján is érvényesen

létrejöhett a jogviszony a peres felek között. Az ítéltábla az alperes által kért kiterjesztő jogszabály értelmezésre nem látott lehetőséget, mert az már a korábbi Gt. kógens törvényi rendelkezéseinek (9. § (1) bekezdés, BDT2007.1629. I.) átlépését jelentenék.

[57] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[58] Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 83. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles megfizetni az alperes ügyvédjének felszámított munkadíját, amelynek mértékét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg, a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan.

Szeged, 2022. szeptember 8.

Dr. Hámori Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.

táblabíró